

ВІДГУК
офіційного опонента
ГОНЧАР Вікторії Василівни,
доктора економічних наук, професора,
професора кафедри менеджменту
Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана
на дисертаційну роботу КУШНІРА Олексія Костянтиновича
на тему «Економічна діагностика операційної результативності ESG-
трансформацій підприємств будівельного девелопменту»,
подану на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 05 «Соціальні та
поведінкові науки» за спеціальністю 051 «Економіка»

1. Актуальність теми дисертаційного дослідження

Актуальність обраної теми визначається трансформацією самої логіки оцінювання результативності підприємства під впливом посилення екологічних, соціальних та управлінських вимог, зміни інвестиційної поведінки, розвитку концепцій сталого фінансування, декарбонізації, ресурсної ефективності, цифровізації бізнес-процесів та необхідності підвищення економічної резильєнтності підприємств.

Для будівельного девелопменту зазначена проблематика має особливу вагу через високу капіталомісткість і тривалість інвестиційних циклів, значну ресурсну та енергетичну інтенсивність, складну конфігурацію учасників девелоперських проєктів, високу залежність результатів від стану логістичних ланцюгів, фінансування та інституційного середовища, а в сучасних українських умовах — також від воєнних ризиків і завдань повоєнної відбудови. Науково коректним слід визнати те, що автор не обмежується трактуванням ESG як інструменту нефінансової звітності, а розглядає ESG-трансформацію як чинник структурної перебудови операційної, ресурсної, інвестиційної та управлінської моделі підприємства. В дисертації ESG-парадигма обґрунтована як корпоративно-економічна форма реалізації засад сталого розвитку, а ESG-трансформація — як зміна економічної логіки функціонування підприємства, пов'язана зі створенням вартості, управлінням ресурсами, інвестиційним плануванням, ризик-менеджментом та конкурентоспроможністю. Особливої актуальності дослідженню надає спроба пов'язати ESG-критерії безпосередньо з операційною результативністю, а не розглядати їх автономно, чим формує розширене розуміння економічної діагностики, яка має охоплювати ресурсну продуктивність, декарбонізацію, циркулярність, безпеку праці, прозорість управління, взаємодію зі стейкхолдерами та ESG-ризиків поряд із традиційними фінансово-економічними характеристиками.

Обрана тема є своєчасною, має теоретичну, методологічну й прикладну значущість та безпосередньо пов'язана з актуальними завданнями трансформації економічних механізмів управління підприємствами будівельного девелопменту.

2. Загальна характеристика дисертаційної роботи

Дисертаційна робота є завершеним науковим дослідженням, спрямованим на розв'язання актуального наукового завдання щодо розвитку теоретико-методологічних засад, методичного інструментарію та модельно-аналітичного забезпечення економічної діагностики операційної результативності ESG-трансформацій підприємств будівельного девелопменту.

Предметна спрямованість роботи повною мірою відповідає проблемному полю економічної науки та спеціальності 051 «Економіка», оскільки дисертаційне дослідження сконцентоване не на техніко-технологічних аспектах ESG як таких, а на економічних закономірностях формування операційної результативності підприємства, економічному оцінюванні ресурсної продуктивності, операційних витрат, інвестиційної результативності, ризикостійкості, створенні вартості, обґрунтуванні управлінських рішень та формуванні інтегрованих економічних критеріїв оцінювання ESG-трансформації. Зміст і характер отриманих результатів дають підстави оцінювати роботу саме з цих позицій.

У дисертації логічно визначено проблему, мету, завдання, об'єкт і предмет дослідження, методичний інструментарій, наукову новизну та практичне значення одержаних результатів. Застосований комплекс методів охоплює системний, структурно-функціональний, процесний, порівняльний, статистичний, факторний і багатокритеріальний аналіз, нормування показників, ентропійне визначення ваг, інтегральне оцінювання, рейтинговий аналіз, економіко-математичне та інформаційно-аналітичне моделювання. Автор безпосередньо пов'язує методи інтегрального оцінювання, рейтингового аналізу та економіко-математичного моделювання з розробленням методичного підходу до діагностики ESG-трансформацій, а методи концептуального, структурного та інформаційно-аналітичного моделювання — із формуванням відповідної концептуальної моделі.

3. Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій

Обґрунтованість результатів дисертаційної роботи забезпечується логічною послідовністю дослідження — від теоретичного осмислення еволюції ESG-парадигми до формалізації системи економічної діагностики, розроблення інтегрального інструментарію й побудови модельно-прикладної системи підтримки управлінських рішень.

Позитивною рисою методології є прагнення автора поєднати концептуальний та кількісний рівні аналізу. У роботі використовуються нормування стимуляторів і дестимуляторів, ентропійне зважування показників, механізми порогового «вето», АНР як експертна альтернатива та можливість формування гібридних ваг, сценарне моделювання, ризик-орієнтована оптимізація та CVaR. Зокрема, на с. 188–190 передбачено нормування

показників, вінзування крайніх значень, імпуацію пропусків, перевірку часової стабільності ваг, АНР та комбінування ентропійних і експертних оцінок.

Суттєвою перевагою роботи є те, що автор намагається перейти від простої діагностики стану до економічного обґрунтування управлінської дії. Формалізовано вплив цифрової інтенсивності, координаційних витрат, надійності постачань, ESG-компоненти та зовнішніх шоків, а далі поставлено задачу розподілу інвестиційного бюджету між управлінськими інтервенціями з урахуванням ризику, mean-variance і CVaR.

У прикладній частині здійснено розрахунок економіко-математичної моделі для одинадцяти підприємств будівельного девелопменту. Таким чином, дисертація не обмежується декларативним представленням ESG-проблематики, а містить власний економіко-математичний апарат та його апробацію.

4. Оцінка змісту і структури дисертації

Структура дисертації в цілому відповідає логіці поставлених завдань. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел і додатків. Загальний обсяг становить 265 сторінок, 207 сторінок основного тексту, 25 таблиць, 30 рисунків та 250 найменувань у списку використаних джерел.

Перший розділ «Теоретико-методологічні засади ESG-трансформації підприємств будівельного девелопменту» (с. 36–110) формує концептуальний базис дослідження. Підрозділ 1.1 (с. 36–63) присвячений еволюції наукових підходів до ESG-парадигми в системі сталого розвитку; підрозділ 1.2 (с. 64–88) — теоретико-економічним засадам ESG-трансформації підприємств будівельного девелопменту; підрозділ 1.3 (с. 89–107) — теоретико-методологічним засадам економічної діагностики операційної результативності. Висновки до розділу викладені на с. 108–110.

Науково значущим результатом першого розділу є формування авторського розуміння ESG-трансформації не як набору окремих природоохоронних, соціальних чи управлінських заходів, а як зміни економічної логіки створення вартості та функціонування операційної системи підприємства. Положення розділу логічно завершуються висновком про багатовимірність операційної результативності та необхідність системи взаємопов'язаних критеріїв її оцінювання (с. 108–110).

Другий розділ «Економічна діагностика операційної результативності підприємств будівельного девелопменту» (с. 111–159) має методико-аналітичний характер. У цьому розділі заслуговує позитивної оцінки інтеграція трьох логік діагностики — операційної, процесної та ESG-орієнтованої. Автор доводить, що операційна логіка відображає продуктивність, якість, час і витрати, процесна — керованість, повторюваність, зрілість і цифрову прозорість процесів, а ESG-логіка — довгострокову стійкість, соціальну цінність, екологічну відповідальність і якість корпоративного управління. Важливим результатом є також формування багаторівневої організаційно-аналітичної архітектури ESG-

управління, що охоплює стратегічний, функціональний, операційний, аналітичний і контрольний рівні, цифрову платформу, KPI, оцінювання подвійної суттєвості та механізми зворотного зв'язку.

Третій розділ «Методологічна платформа економічної діагностики операційної результативності ESG-трансформацій підприємств будівельного девелопменту» (с. 160–227) є найбільш насиченим з позицій власного методичного інструментарію здобувача.

У підрозділі 3.1 автор формує аналітичний інструментарій на засадах біосферосумісності, поєднуючи об'єктивістсько-позитивістську, конструктивістську, прагматично-інструментальну та критичну лінії оцінювання (с. 160–168). Особливо цінним є прагнення поєднати вимірювані показники ресурсної й екологічної результативності з контекстними та стейкхолдерськими оцінками. Зі с. 169 здійснюється перехід до формалізованої економіко-математичної моделі: автор визначає уніфікований простір показників, способи нормування, роботу з викидами та пропусками даних, часову стабільність і чутливість показників, що доповнюється ентропійним зважуванням та емпіричним ранжуванням підприємств (с. 188–197). Отримані результати автор обґрунтовано інтерпретує як інструмент діагностики, а не як загальну оцінку ефективності господарської діяльності підприємств. Підрозділ 3.2 (с. 198–225) логічно трансформує діагностичний інструментарій у систему підтримки управлінських рішень. Автор ідентифікує потенційно суттєві ESG-теми з прив'язкою до економічного змісту, ризику, етапу життєвого циклу та KPI (с. 208), застосовує принцип подвійної суттєвості (с. 209–210), а потім розширює його третьою координатою — економічною результативністю операційних процесів (с. 211–214). Запропонована структурно-функціональна архітектура ESG-управління (с. 218–223) із розподілом повноважень між стратегічним, координаційним, функціональним, аналітичним, контрольним-верифікаційним та інформаційно-комунікаційним рівнями, а також інтеграцією ESG-ризиків у загальну систему ERM.

Загальні висновки дисертації (с. 228–233) кореспондують із поставленими завданнями та відображають отримані результати — від теоретичного трактування ESG до інтегрованої системи діагностики, матеріальності, моніторингу та підтримки управлінських рішень.

5. Наукова новизна одержаних результатів

Наукова новизна дисертації полягає у розвитку теоретико-методологічних засад, методичного та економіко-математичного інструментарію економічної діагностики операційної результативності ESG-трансформацій підприємств будівельного девелопменту. Заявлені автором положення новизни підтверджуються результатами, викладеними в основному тексті роботи.

Вперше:

сформовано концептуальну модель економічної діагностики операційної результативності ESG-трансформацій підприємств будівельного

девелопменту, яка об'єднує ESG-суттєвість, діагностичні показники, інтегральне оцінювання, цифрове інформаційно-аналітичне забезпечення та механізми управлінського коригування. Її складові розкрито через економіко-математичний інструментарій (с. 169–197), оцінювання суттєвості ESG-факторів (с. 208–216), організаційно-аналітичне та цифрове забезпечення (с. 217–225). Наукова цінність результату полягає у переході від фрагментарного оцінювання ESG-показників до цілісного діагностично-управлінського циклу.

Удосконалено:

наукове трактування ESG-парадигми як результату еволюції концепцій сталого розвитку, екологічної економіки, природного капіталу, циркулярності, біосферосумісності та корпоративної відповідальності (с. 36–63, 74–84). На відміну від переважно звітного трактування ESG, автор розглядає її як економічну основу трансформації операційної моделі та довгострокового створення вартості.

зміст категорії «ESG-трансформація підприємств будівельного девелопменту», яку визначено як структурну перебудову операційної, ресурсної, управлінської та інвестиційної діяльності підприємства. Результат теоретично розкрито на с. 64–88, а його економічну конкретизацію подано на с. 131–134 через вплив ESG-змін на собівартість, продуктивність, ризики, інвестиційну привабливість і вартість підприємства.

теоретико-методологічний підхід до визначення операційної результативності. Автор розширює традиційне співвідношення «результат–витрати» та трактує результативність як інтегральну здатність підприємства створювати економічну вартість за умов ресурсної ощадливості, процесної надійності, соціальної легітимності й екологічної відповідальності. Теоретико-методичне обґрунтування наведено на с. 115–123, узагальнення в контексті ESG — на с. 156–158.

методичний підхід до економічної діагностики операційної результативності ESG-трансформацій, який передбачає формування системи показників, їх нормування, визначення вагових коефіцієнтів, оцінювання внеску критеріїв та побудову інтегрального індексу. Його концептуальні засади подано на с. 131–134, 143–159, а кількісну реалізацію — на с. 169–197.

Набули подальшого розвитку:

наукові положення щодо закономірностей формування операційної результативності підприємств будівельного девелопменту шляхом урахування поряд із фінансово-виробничими параметрами екологічних, соціальних, управлінських, цифрових і ризикових факторів (с. 131–142).

теоретичні положення щодо місця ESG у системі економічної діагностики підприємства. ESG-критерії обґрунтовано як внутрішні фактори операційної результативності, що впливають на продуктивність ресурсів, бізнес-процеси, ризики, інвестиційну привабливість і конкурентоспроможність (с. 89–107, 131–134, 157–158).

систематизація економічних драйверів ESG-трансформації підприємств будівельного девелопменту: декарбонізація, енергоефективність, циркулярне використання ресурсів, безпека праці, цифровізація, прозорість корпоративного врядування, взаємодія зі стейкхолдерами та зниження ESG-ризиків (с. 64–88, 143–155, 208).

методичний підхід до виявлення економічних наслідків ESG-змін, що дозволяє оцінювати їх вплив на ресурсну продуктивність, процесну ефективність, ризикостійкість, якість управління, інвестиційну привабливість і конкурентоспроможність. Методичне обґрунтування представлено на с. 131–134, а економічну інтерпретацію наслідків ESG-трансформації — на с. 153–156.

економіко-математичний інструментарій інтегрального оцінювання ESG-трансформацій, що поєднує економічні, екологічні, соціальні та організаційно-управлінські характеристики та створює основу для ранжування підприємств і обґрунтування управлінських рішень. Формалізацію інструментарію наведено на с. 169–192, його прикладну реалізацію та результати ранжування підприємств — на с. 193–197.

На думку опонента, найбільш вагомим є системний характер отриманих результатів, які формують послідовний методологічний ланцюг: теоретичне переосмислення ESG та операційної результативності → економічна діагностика → інтегральне оцінювання → інформаційно-аналітичний моніторинг → обґрунтування управлінських рішень.

6. Теоретичне та практичне значення результатів

Теоретичне значення роботи полягає у розвитку категоріального та методологічного апарату економічної діагностики підприємств в умовах переходу до ESG-орієнтованої моделі управління, поглибленні економічного трактування операційної результативності та включенні ESG-факторів до внутрішнього механізму формування вартості й стійкості операційної системи.

Практичне значення підтверджується зазначеними в дисертації результатами впровадження щодо використання результатів у діяльності ТОВ «Будівельна компанія Альфа-Сервіс» — довідка № 67 від 25.06.2026 р.; ХК «Фомальгаут» — № 142 від 17.04.2026 р.; ТОВ «Партнер Констракшн» — № 18 від 17.03.2026 р.; Академії будівництва України — № 14 від 21.01.2026 р.; Інституту місцевого розвитку — № 71 від 17.04.2026 р.; а також у навчальному процесі КНУБА — довідка № 54/2-08 від 18.03.2026 р.

Практична цінність запропонованих розробок полягає, зокрема, у можливості їх використання при формуванні ESG-стратегії підприємства, розробленні системи KPI, ранжуванні ESG-інвестицій, управлінні ESG-ризиками, підготовці інформації про сталий розвиток, організації цифрового моніторингу та обґрунтуванні пріоритетів інвестиційно-будівельних проєктів.

7. Повнота оприлюднення основних наукових результатів та особистий внесок здобувача

За відомостями, наведеними у дисертації, основні результати дослідження опубліковано у 17 наукових працях, з яких 8 статей у наукових фахових виданнях України категорії «Б» та 9 публікацій апробаційного характеру. З урахуванням кількості співавторів здобувачем визначено заліковий обсяг фахових публікацій у кількості шести: дві одноосібні, дві — у співавторстві з одним автором та чотири — за участю трьох і більше авторів. Особистий внесок у спільних публікаціях конкретизований.

У переліку публікацій за темою дисертації наведені, зокрема, праці, присвячені економіко-аналітичним детермінантам трансформації бізнес-моделей, ESG-орієнтованій вартості активів, операційній резильєнтності, енергоефективності, прогнозуванню структурно-трансформаційних змін, процесній зрілості та цифровому реінжинірингу бізнес-процесів.

Зазначений у дисертації обсяг публікацій відповідає встановленим вимогам щодо оприлюднення основних наукових результатів. Водночас остаточно оцінка відповідності кожної публікації нормативним вимогам здійснюється на підставі безпосереднього аналізу їх повних текстів.

8. Дотримання принципів академічної доброчесності та оцінка звіту про перевірку текстових збігів

За даними звіту StrikePlagiarism.com, коефіцієнт подібності КП1 становить 0,73 %, КП2 — 0,33 %, коефіцієнт цитування — 1,58 %. Наведені показники є низькими і самі по собі не дають підстав констатувати наявність неправомірних текстових запозичень. Водночас принципово важливо враховувати застереження самої системи: коефіцієнт подібності не є автоматичним показником плагіату, а знайдені фрагменти мають оцінюватися компетентною особою з погляду їх змісту та правильності цитування.

Проведене змістове опрацювання дисертації дає підстави констатувати, що використання наукових положень, результатів і матеріалів інших авторів здійснено з належним посиланням на відповідні джерела. Наукові результати, положення, висновки та рекомендації, що становлять наукову новизну дисертації, мають ознаки самостійного авторського наукового доробку здобувача. За результатами проведеного аналізу підстав для висновку про порушення здобувачем принципів академічної доброчесності не встановлено.

9. Дискусійні положення та зауваження до дисертаційної роботи

Високо оцінюючи науковий рівень проведеного дослідження, вважаю необхідним окреслити низку положень, які мають дискусійний характер і можуть стати предметом наукового обговорення під час публічного захисту.

1. У процесі обґрунтування теоретичних засад ESG-трансформації автор досить широко інтегрує положення сталого розвитку, екологічної економіки, природного капіталу, циркулярної економіки та біосферосумісності (с. 62–74), а надалі розглядає ESG як методологічну основу інтеграції екологічних, соціальних та управлінських чинників у систему економічного управління підприємством (с. 81–84). Разом із тим доцільним було б чіткіше розмежувати

категорії «сталий розвиток», «біосферосумісність» та «ESG-трансформація» за їх економічним змістом, функціональним призначенням і рівнем застосування. Така категоріальна демаркація посилила б теоретичну визначеність авторської концепції та її подальшу операціоналізацію у методичному апараті дисертації.

2. У підрозділі 2.2 для характеристики зовнішнього середовища ESG-трансформацій використано динаміку SDG Index та Environmental Performance Index України у порівнянні з іншими країнами (с. 136–140). Автор коректно зазначає, що макроекономічні індекси не є безпосередньою характеристикою діяльності окремого підприємства, однак використовує їх для обґрунтування умов формування операційної результативності девелоперських підприємств. У зв'язку з цим доцільним було б чіткіше формалізувати механізм трансмісії макроінституційних ESG-змін на мікроекономічний рівень підприємства — через вартість капіталу, ресурсні ціни, регуляторні витрати, інвестиційні обмеження або інші вимірювані параметри.

3. На с. 143–145 здійснено порівняльний аналіз ESG-практик провідних українських будівельних компаній на основі відкритої корпоративної інформації, де автор слушно зазначає, що відсутність окремого ESG-звіту не означає відсутності ESG-практик і що фактичний рівень їх інтеграції може бути вищим за рівень публічного розкриття. З огляду на це бажано було б детальніше обґрунтувати критерії відбору підприємств, період спостереження та процедуру верифікації інформації, оскільки неоднаковий рівень корпоративного розкриття може впливати на порівняльність отриманих оцінок.

4. У роботі використовується достатньо сильна причинно-наслідкова інтерпретація впливу ESG на фінансову стійкість, інвестиційну привабливість (с. 153–156), доступ до капіталу та конкурентоспроможність підприємств. Авторська табл. 2.10 (с. 155) переконливо систематизує можливі економічні канали такого впливу. Однак частина цих залежностей у межах дисертації підтверджується переважно теоретичним узагальненням, порівняльним аналізом і модельною конструкцією, а не окремою каузальною економетричною ідентифікацією. Тому в інтерпретації окремих результатів доцільно було б чіткіше розмежовувати встановлений емпіричний ефект, статистичну асоціацію та теоретично обґрунтований економічний механізм.

5. Методологічна платформа (с. 169–189) є суттєво ширшою за обсяг її фактичної емпіричної апробації. Автор передбачає роботу з ковзними часовими вікнами, вінзуруванням, імпутацією пропущених даних, чутливісним аналізом, панельними фіксованими ефектами, сценаріями зовнішніх шоків, mean-variance та CVaR-моделюванням. Водночас представлене прикладне ранжування (с. 193–197) доцільно було б спрямувати на повну емпіричну валідацію запропонованої методологічної платформи на панельних даних за кілька періодів із побудовою довірчих інтервалів, чутливісних сценаріїв і тестуванням стійкості результатів.

6. Запропонована організаційна архітектура ESG-управління (с. 218–223), що передбачає наглядову раду, ESG-комітет, Chief Sustainability Officer, ESG-

офіс, аналітичний і контрольно-верифікаційний контури, є змістовно обґрунтованою для великих корпоративних структур. Водночас український будівельний девелопмент представлений підприємствами різного масштабу. Тому практичну значущість рекомендацій підвищила б диференціація організаційної моделі щонайменше за масштабом підприємства та рівнем ESG-зрілості — наприклад, базовий, перехідний і розвинений варіанти архітектури.

Наведені зауваження мають переважно дискусійний, методико-уточнювальний та редакційний характер. Вони не спростовують основних наукових результатів дисертації та не знижують її загальної позитивної оцінки, а визначають перспективні напрями подальшого розвитку запропонованої методології.

10. Загальна оцінка дисертації та рівня оволодіння здобувачем методологією наукової діяльності

Проведений аналіз дисертації дає підстави констатувати належний рівень володіння О. К. Кушніром методологією наукової діяльності. Здобувач продемонстрував здатність формулювати наукову проблему; здійснювати критичне узагальнення теоретичних концепцій; формувати власний категоріальний апарат; поєднувати якісні та кількісні методи дослідження; здійснювати декомпозицію складної соціо-еколого-економічної системи; формалізувати багатокритеріальне економічне завдання; використовувати методи нормування, ентропійного зважування, інтегрального оцінювання, сценарного та ризик-орієнтованого моделювання; інтерпретувати отримані результати з позицій управлінської економіки.

Методологічно важливим є те, що робота вибудована не як сукупність окремих ESG-індикаторів, а як послідовна система економічної діагностики, в якій теоретичний рівень пов'язаний із формалізацією, кількісним оцінюванням, інформаційним забезпеченням та управлінським застосуванням.

Загальні висновки дисертації (с. 228–233) у цілому відповідають логіці поставлених завдань і відображають одержані результати. Зокрема, у них узагальнено авторське трактування ESG-трансформації та операційної результативності, обґрунтовано інтеграцію операційної, процесної та ESG-логік, принцип подвійної суттєвості, інтегровану модель ESG-управління та систему моніторингу.

11. Загальний висновок

За результатами аналізу дисертації вважаю, що дисертаційна робота Кушніра Олексія Костянтиновича на тему «Економічна діагностика операційної результативності ESG-трансформацій підприємств будівельного девелопменту» є завершеною кваліфікаційною науковою працею, виконаною здобувачем самостійно на належному теоретико-методологічному рівні. У роботі вирішено актуальне науково-прикладне завдання, що полягає у розвитку теоретико-методологічних засад, удосконаленні методичного та економіко-математичного інструментарію й формуванні концептуальної моделі економічної діагностики

операційної результативності ESG-трансформацій підприємств будівельного девелопменту. Одержані результати характеризуються науковою новизною, належним ступенем аргументованості та мають теоретичне і прикладне значення.

Спрямованість дослідження, його мета, предмет, застосований методичний апарат та отримані результати відповідають предметній області спеціальності 051 «Економіка» та компетентнісній спрямованості Стандарту вищої освіти України зі спеціальності 051 «Економіка» для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 10 травня 2022 року № 424. Дисертація засвідчує здатність здобувача самостійно формулювати та розв'язувати комплексні наукові проблеми у сфері економіки підприємства, застосовувати сучасний інструментарій економічної діагностики та моделювання, здійснювати обґрунтовану інтерпретацію отриманих результатів та формувати на їх основі практичні рекомендації. За структурою, логікою викладення матеріалу та оформленням робота відповідає Вимогам до оформлення дисертації, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 року № 40, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 3 лютого 2017 року за № 155/30023.

Дисертаційна робота за актуальністю проблематики, науковим рівнем виконання, обґрунтованістю та достовірністю одержаних результатів, характером наукової новизни, теоретичною і практичною значущістю, повнотою оприлюднення основних положень відповідає вимогам Закону України «Про вищу освіту» від 1 липня 2014 року № 1556-VII та Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 (зі змінами).

На підставі викладеного вважаю, що Кушнір Олексій Костянтинович заслуговує на присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 051 «Економіка».

Офіційний опонент:

доктор економічних наук, професор,
професор кафедри менеджменту
Київського національного
економічного університету
імені Вадима Гетьмана

